

Yleisön oikeus tutustua Euroopan oikeusasiamiehen asiakirjoihin

Asiakirja - 17/11/2020

Euroopan oikeusasiamies pyrkii edistämään EU:n hallinnossa avoimuuden ja vastuuvollisuuden keskeisiä periaatteita, jotka ohjaavat myös Euroopan oikeusasiamiehen toimiston työtä.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 15 artiklan mukaan EU:n kansalaisilla ja EU:ssa sijaitsevilla oikeushenkilöillä on [oikeus tutustua lähes kaikkien EU:n toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin \[Linkki\]](#). Tämä perusoikeus on myös vahvistettu [EU:n perusoikeuskirjan \[Linkki\]](#) 42 artiklassa. Oikeus koskee fyysisiä ja sähköisiä tekstiasiakirjoja sekä äänitallenteita ja audiovisuaalisia tallenteita, jotka liittyvät toimielinten politiikanaloihin, toimiin tai päätöksiin.

EU:n asiakirjojen julkisesta saatavuudesta annettujen sääntöjen ([asetus 1049/2001 \[Linkki\]](#)) mukaan kansalaiset voivat pyytää toimielimiltä oikeutta tutustua tiettyihin asiakirjoihin (joiden olemassaolosta he ovat tietoisia) tai pyytää toimielintä yksilöimään sellaista asiaa koskevia asiakirjoja, johon he haluavat tutustua. Toimielimet voivat vain poikkeustilanteissa kieltäytyä antamasta oikeutta tutustua asiakirjoihin, jos asiakirjojen julkiseksi saattaminen vahingoittaisi tiettyjä asetuksessa 1049/2001 tarkoitettuja etuja.

Oikeus tutustua Euroopan oikeusasiamiehen hallussa oleviin asiakirjoihin

Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaan toimielinten olisi perustettava julkinen asiakirjarekisteri. Tätä varten Euroopan oikeusasiamies julkaisee verkkosivuillaan [tapauksia \[Linkki\]](#) käsittelevässä osiossa keskeistä toimintaansa koskevat asiakirjat sekä kaikki oikeusasiamiehen [strategiaan \[Linkki\]](#), [toimintalinjoihin \[Linkki\]](#) ja [johtamiseen \[Linkki\]](#) liittyvät hyväksytyt asiakirjat. Asiakirjat julkaistaan oikeusasiamiehen [Päätös asiakirjojen hallinnasta \[Linkki\]](#) ja [asiakirjojen arkistointisuunnitelma \[Linkki\]](#) mukaisesti.

Euroopan oikeusasiamiehen hallussa olevia muita asiakirjoja on myös mahdollista saada tutustuttavaksi. Asiaa koskevan pyynnön voi lähettää **millä tahansa EU:n virallisella kielellä** - **postitse** osoitteeseen 1 avenue du Président Robert Schuman CS 30403 F-67001 Strasbourg Cedex

- oikeusasiamiehen verkkosivuilla olevaa **yhteydenottolomaketta** käyttäen
- tai **faksilla** numeroon +33 388 179 062

Milloin pyyntöön voi odottaa vastausta

- Asiakirjoihin tutustumista koskevat pyynnot pyritään käsittelemään nopeasti. Oikeusasiamiehen toimisto vahvistaa pyynnön vastaanottamisen. Tämän jälkeen **15 työpäivän kuluessa** pyynnön kirjaamisesta oikeusasiamies joko **myöntää oikeuden tutustua asiakirjaan tai kieltäytyy antamasta sitä** ja perustelee päätöksensä.
- Jos pyyntö koskee suurta asiakirjamäärää tai on monimutkainen käsitellä, pyynnön käsittelyn määräaikaa voidaan joutua jatkamaan vielä **15 työpäivää**. Tässä tapauksessa oikeusasiamies ilmoittaa asiasta pyynnön esittäjälle.

Onko käsittelyn tuloksesta mahdollista valittaa?

Jos pyynnön esittäjä ei ole tyytyväinen päätökseen, oikeusasiamiestä voi pyytää tarkastelemaan päätöstä uudelleen (nk. uudistettu pyyntö). Pääsihteeri arvioi asian uudelleen ja vastaa pyynnön esittäjälle **15 työpäivän kuluessa** uudelleentarkastelua koskevan pyynnön kirjaamisesta. Poikkeustapauksissa määräaikaa voidaan jatkaa vielä **15 työpäivää**. Tässä tapauksessa oikeusasiamies ilmoittaa asiasta pyynnön esittäjälle.

Jos oikeusasiamies kieltäytyy antamasta tutustua asiakirjoihin ja pyynnön esittäjä haluaa riitauttaa tämän päätöksen, hän voi nostaa kanteen **unionin yleisessä tuomioistuimessa** Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa (263 artikla) [määrätyin edellytyksin](#) [\[Linkki\]](#).

Vuosikertomus asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) N:o 1049/2001 täytäntöönpanosta

- Vuosikertomus asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisista asiakirjoihin tutustumista koskevista pyynnöistä vuosina 2019 ja 2020 [\[Linkki\]](#)
- Vuosikertomus asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisista asiakirjoihin tutustumista koskevista pyynnöistä vuosina 2021 [\[Linkki\]](#)